

г

Микола МАТЮХА
доцент кафедри фінансів
та бізнес-консалтингу
Київського національного
університету технологій та дизайну
(м. Київ, Україна),
кандидат економічних наук

ФІНАНСОВА РЕСТРУКТУРИЗАЦІЯ ЯК ЗАСІБ ПОПЕРЕДЖЕННЯ КРИЗИ

Протягом здійснення підприємницької діяльності приватні структури іноді втрачають економічну стійкість, стикаються з протиріччями функціонування та розвитку, що провокують початок занепаду, кризи. Фактори кризової ситуації у підприємстві можна поділити на дві загальні групи:

1. об'єктивні, пов'язані з потребою модернізації та реструктуризації,
2. суб'єктивні, які є наслідком непрофесійного менеджменту, дій персоналу.

Об'єктивні фактори першої групи відображають закономірності циклічного розвитку компанії, в діяльності якої можна виділити економічні цикли, що переплітаються і накладаються один на одного: від макроекономічних (інвестиційна активність у країні, зміна структури національного ринку тощо) до поточних (нормативні терміни служби обладнання, планово-попереджувальні ремонти обладнання та ін.). Дослідження природи діяльності процесів, що відбуваються у корпорації, є основою керованості кризою, тобто дає можливість здійснювати прогноз та аналіз, нейтралізувати чи розвинути, а також ліквідувати чи звести до мінімуму його негативні наслідки [1-2].

Другорядні фактори безпосередньо пов'язані з організаційною структурою управління компанії, основною суперечністю якої можна назвати невідповідність бізнес-процесів потребам у реальному масштабі часу.

Якщо розглянути життєвий цикл приватної компанії незалежно від її специфіки діяльності можна виділити фактори дестабілізації, які розмежовують фази виникнення (заснування), стійкого розвитку, стабільного функціонування і т. д. Розуміння того, що кожен із цих моментів може стати точкою початку кризи, дозволяє вчасно спланувати зміни в організаційній структурі та адаптувати бізнес-середовище. Саме вивчення дестабілізаторів має дати основу фінансової безпеки компанії. Аналіз найбільш стабільних дестабілізаторів розвитку компанії дозволяє констатувати їх виявлення при здійсненні таких процесів господарської діяльності:

- залучення кредитних та інвестиційних ресурсів;
- пошук бізнес-партнерів;

- розширення та зміцнення основного процесу;
- оптимізація оподаткування;
- впровадження нових технологій;
- диверсифікація діяльності;
- поділ майнового комплексу;
- досягнення балансу інтересів власників;
- реалізація спільних проєктів тощо.

Саме такі внутрішні процеси породжують та є причиною нестабільності розвитку підприємства. Моделюючи структуру компанії, необхідно враховувати відносини між виконавчими елементами виробничо-господарської системи, а також інші фактори, що виражаються у функціях, технологіях, ресурсах, продукції [3].

Окремо слід виділити сучасну цифровізацію фінансів компаній, яка в цілому забезпечує раціональне використання ресурсів, але, з іншого боку, вимагає додаткової уваги для залучення і використання новітніх технологій.

Саме врахування організаційної структури при проведенні реструктуризації дасть змогу забезпечити фінансову безпеку компанії на практиці. Досвід вітчизняних підприємств виявляє негативні наслідки перетворень (руйнуються конструктивні зв'язки, виникає соціальна напруженість тощо), тому більшість компаній вибирає еволюційний шлях проведення реструктуризації, зберігаючи принципову схему діяльності, що склалася, і обмежуючись локальними змінами у складі функціональних підрозділів і керівництва.

1. Балацький Є. О., Шпіцглюз С. О. Бюджетні ризики як дестабілізатор фінансової безпеки обласного бюджету. *Фінансовий простір*. 2015. № 2. С. 270-276.

2. Бунда О. М. Сутність і класифікація віртуальних активів. *Імперативи економічного зростання в контексті реалізації глобальних цілей сталого розвитку*: матер. III Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф. (м. Київ, 10 червня 2022 р.): у 2 т. К. : КНУТД, 2022. Т. 1. С. 294-297.

3. Тарасенко О. С., Тарасенко І. О. Проблеми забезпечення економічної безпеки вищої освіти України на сучасному етапі. *Сучасний стан та перспективи розвитку економіки, менеджменту, обліку та права*: матер. Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Полтава, 14 серпня 2018 р.): у 3 ч. Полтава : ЦФЕНД, 2018. Ч. 2. С. 11-14.